

ناول

موری !

دا جنگ ولی دی؟



Ketabton.com

لیکوال: اللہ محمد «پکتیاوال»

د ناول پېژندنه:

نوم : موري! دا جنگ ولې دی؟

ليکوال : الله محمد پکتياوال

چاپکال : ۱۳۹۶

کمپوزر : ع، ف، ا

---

له ليکوال سره پر ټولنيزو رسنيو کې ملګري شئ



**Paktiawal Zurmati**



**paktyawalzurmati**



**+92 3405215951**



**Allah.m987@gmail.com**

**Facebook Link :**

**<https://www.facebook.com/paktyawalzurmati>**

**د کتاب ټول حقوق له ليکوال سره خوندي دي**





## وړوکی او کم عمره لیکوال

لیکوالي او خبریالی د ډیرو کسانو په اند و واند یوه داسی وړتیا ده چی هر څوک یی نلری ، بلکه یوازې هغوی چی لیکوالان یا خبریالان زیریدلی وی.

نن زه هم تاسی ته یو داسی ځوان ، تاند او کم عمره لیکوال درپېژنم چی له وړوکوالی لیکوال او خبریال زیریدلی دی چی په ډیر کم عمر یی لیکوالی او لنډو کیسو لیکلو ته مخه کړی، دغه ناوول چی تاسی مخی ته نیولی او مطالعه کوئ یی د همدغه وړوکی لیکوال ښاغلی الله محمد پکتیاوال دی ، که څه هم ښاغلی پکتیاوال صیب می له نږدی ندی لیدلی ، زموږ ملگرتیا او دوستی د فیسبوک مجازي نړی نه شروع شوی ده، د نوموړي هرې لیکنې او لنډې کیسې ته ډیر لیواله اوپه تلوسه کی یم تر څو یی په مینه ولولم او خوند ځینی واخلم.

په پښتو ژبه کی هسی هم د شعر پرتله د نثر برخه خواره ده ، په تیره بیا په هېواد کی د جنگ ناخوالو ته او د



جنگ بدو خاطرو ته ډیره کمه توجه او پاملرنه شوی تر  
 څو د جنگ ناخوالو او خاطرو ته د ناوول بڼه ورکړل شې  
 او یا هم د جنگ ناخوالې په داسې طریقه او شکل  
 ولیکل شې تر څو لوستونکي داسې تصور وکړي چې د  
 روان جنگ ناخوالې او ټولې حادثې دوی په خپلو سترگو  
 لیدلې وې.

خوله نېکه مرغه تاند ځوان او وړوکی لیکوال گران الله  
 محمد پکتیاوال د داسې کتاب لیکلو ته هوډ او ملا تړلې  
 تر څو زموږ د گران هیواد د روان جنگ ټولې ناخوالې او  
 حقایق د یوې کیسې او ناوول په شکل ولیکي ، دا  
 ناوول چې نوم یې مورې دا جنگ  
ولی دی؟ نومېږي چې د یوې بې وسه مور او زوی  
 ټول ژوند یې داسې په خوږه او روانه پښتو لیکلې چې  
 لوستونکي به ورنه ډیر خوند او پند واخلي.

د دغه په زړه پورې ناوول (مورې دا جنگ ولی دی؟)  
 لیکوال ښاغلی پکتیاوال صیب د هیواد د تاند او تنکیو  
 لیکوالانو څخه دی چې ناوولونو او لنډو کیسو ته یې



مخه کړې ، زه یې همیش لندې کیسی او ناوولونه لولم  
یواځی دا نه چی زه ورنه خوند اخلم بلکه له نورو ملگرو  
او دوستانو سره یې هم شریکوم تر څو نور ملگری هم د  
دی لندو کیسو او داستانونو څخه خوند واخلي.

انتظار مو نه اوږدوم څو تر څو مورې دا جنگ ولی دی؟  
مطالعه کړو او خوند ورنه واخلو.

انجینر لطیف ظفرزی

ولسمشری مانی ارگ

کابل افغانستان

4 دلوه 1396



په شروع کې خو ما ته د سایل صیب دا بیت ډېر  
مخ ته مخ ته کېږي چې :

څوک دې ما ته نه وایي ما ټوله دنیا پیژني

زه خپله عنوان خپله مضمون یمه پښتون یمه

نن د یو داسې کتاب په هکله خبره کوم په نوم  
اوریدو سره یې سړي ته یوه دنیا خبرې په زړه  
کېږي، چې دلته ولې جنگ دی

په اصل کې به ډېر کم خلک دا فکر لري

داسې جنگ چې قاتل په کې هم زه او مقتول  
هم.

دا د نړۍ د جنگ لمړۍ کرښه ده

او زه د دې جگړې تنها جنگیالی

اجمل اند



د کتاب په باره کې که زه خبره کوم نو دا به بيا  
هغې مقعولې ته زمينه برابره شي چې په وړه  
خوله غټې خبرې.

خبره به د الله محمد پکتياوال صيب نه شروع  
کړم. په پښتنو کې چې څومره ليکوالان دي د  
خوشحال خټک او رحمان بابا نه نيولې تر دې  
دمه په ټولنه کې چې کوم مقام لري هغه ورته  
نه دی ورکړل شوی او هر يو په خپل وار د خپلو  
خلکو گيلې کړي

لکه حمزه بابا وايي

لواړگيني د شاعرانو قدر نه کړي

غورځولي يې لعلونه په ډېران دي

د خيبر له غرونو لمر د شعر وخت

چې خورې يې پلوشې په هندوستان دي

حمزه قدر په خپل کور کې د چا نه وي



د عربو خلک کوم دى چې حاجيان دي

زه به هم درته دا خپله يوه قطعه ذکر کړم چې:

پښتنه مړۍ مې تېغ لاندې زبون شوه

حرکات مې اوس ساکن لکه د ميت دي

که ښېرې کوم بيا هم تباہ يم ربه

د ارمانو قاتل مې واړه اهل بيت دي

ټول پښتانه زما اهل بيت دي

پکتياوال چې د شعر سره هم علاقه لري په نثر

کې هم ځانگړى مقام لري

او دغه ناول چې (مورې دا جنگ ولې دى؟) ما

يې يوه برخه لوستلې چې په ډېر عجيبه اندازه

کښل شوې



ما چې دغه برخه لوستله نو ما داسې فکر کاوه  
چې زما په وړاندې دغه ماشوم د خپلې مور د  
جنگ باره کې پوښتنې کوي او هغه ورته د سم  
ځواب ویلو نه ډډه کوي خو ماشوم یې بیا بیا  
پوښتي...

دلته ډېرې خبرې پکار وې چې باید ما کړې وې  
خو په اخره کې د ټولو پښتنو څخه هیله کوم  
چې باید دا کتاب یو بابزه ونه ګڼي

لکه ځینې ناولونه داسې وي چې لوستونکی  
مشغول ساتي خو څه پیغام په کې نه وي

خو زه تاسو ته دا اطمینان درکوم چې دا به یو  
پیغام لرونکی او نه سترې کوونکی ناول وي

او هغه څوک چې د شهرت لپاره کتابونه چاپ  
کوي او کوم مطلب په کې نه وي دا ادب ته  
غټ نقصان رسوي.



د لوستونکي زړه ماتوي تر څو د يوه ښه کتاب

مطالعې ته هم زړه نه ښه کوي

لکه افکار وايي

د ادب خونه به ولې نه وړانېږي

بې ادبو چې لاس واچوه ادب ته

عبدالهادي کامران

خيبر پښتونخوا، سوابی



کيسه لوستل انسان ته يو فکر او پيغام لېږدوي. په دې  
کيسه کې ډېر درد پروت دی، د هيواد اوسنی وضعیت يې  
ډېر ښه انځور کړی دی او ورسره د پخواني وضعیت  
پرتلنه په کيسه کې د يوې بې کسه او غريبې کورنۍ  
انځور په ډېر هنري او ښکلي ډول وړاندې شوی دی او د  
لوستونکي لپاره پکې يوه ښه پيغام پروت دی چې له علم  
سره مينه ښيي او د جنگ له ناوره اوره کرکه کوي او د  
سولې او پرمختګ پيغام لوستونکي ته لېږدوي. لیکوال  
هر څه ډېر ښه او ښکلي وړاندې کړي دي نورو لیکوالانو ته  
هم ښايي چې داسې کيسې وليکي لکه چې په دې کيسه  
کې حقيقتونه او واقعيتونه وړاندې شوي په پای کې لیکوال  
ته د همداسې نورو ښو او کتورو کيسو لیکلو غوښتونکې  
يم چې په ټولنه مثبت بدلون راوستلی شي.

افسر خان ملا جان  
ننګرهار



## دالۍ!

د افغانستان غريب او مظلوم ولس ته چې  
شپه او ورځ د غمونو او بڼکې تويوي او پرځای  
يې هيڅکله خوښي نه مومي.

### مننه او کورودانی

له هدايت فريد ، عبدالطيف ظفرزى، شهنواز باقر  
بخت زاده دانش، عبدالوارث تركي، د پښتونه  
راويښ شه خوځښت مشر سعيدالدين منگل،  
ادريس خان، عبدالهادي كامران او خپل كشرى  
ورور مې عادل له تركي څخه له دوى ټولو مننه  
كوم، چې تل يې د ادب په ډگر كې هڅولى يم او  
هڅوي مې.



## سريزه

پښتنه ټولنه څو لسيزو راهيسې له جنګ -  
ګرېوان ده، حالات هم ګرېو سره مشته و  
ويرجنه، غمجنه او تاوجنه هوا تنفس کوي.  
موږ د يو داسې هېواد وګړي يو چېرته چې د  
فرضي لمونځونو څخه جنازې ډېرې کوو،  
دقيقه په دقيقه ګواښ، نا امنی او په ګوردننه  
خپلو کې لانجې لاهم راپاتې دي.

جنګ - ګرېو څومره بدرنګي راوړه، د هېواد  
کلورينه او معطرينه فضا يې څومره  
بېخونده ګرېه؟ د هېواد جنتي او طبيعي  
بېګلاوې يې څنګه ولوتلې؟ ګڼ شمېر ورانۍ يې  
رامنځته کړي، لاهم هېوادوال د ارامۍ او هوسايۍ  
ساه نشي اخيستلی، ان تر دې د کوچنيانو پر  
روح و روان يې څومره بد او منفي اغېز کړی  
دی.



پښتانه سوله خوښي خلک دي، دا چې د سولې  
پسرلی به د هېواد په غرونو کله ځادر غوړوي؟  
هغه پوښتنه ده چې د هر افغان په خوله زمزمه  
کېږي.

ناول؛ انډم چې ډېری له تاسو به د ناول له نوم سره  
اشنا یاست، عموماً ناول چې په اوسني شکل په  
اتلسمه میلادي پېړۍ کې رامنځته شوی دی،  
ناول د ایټالوي ژبې له Novella ریښې څخه  
اخیستل شوی دی چې د نوي څیز، خبر او لنډې  
کيسې په معناوو کارول کېږي.

په ځینو نورو ژبو کې ناول ته رومان او په  
ځینو نورو کې یې د رومانس په نوم هم باله  
شي.

د ناول په اړه بېلابېل تعریفونه موجود دي، له  
ځینو یې لاندې یادونه کوو.



ناول : د اوږدې کيسې کتاب دی چې د ادبي نثر په شکل شوی وي.

ناول: هغه ادبي او تخيلي اثر دی چې چې کرکټرونه په ټولنيز چاپېريال کې تر خپرې لاندې نيسي.

ناول : داسې نثري تخيل دی چې ټاکلې اندازه لري، يانې تر پنځوسو زرو کلیمو اووېنتی وي.

د ناول په اړه کې شمېر نور تعريفونه هم شته، خو موږ پر پورتنیو ذکر شوو تعريفونو بسنه کوو.

په پښتو ژبه کې د لومړي ځل لپاره د اردو ژبې نه پښتو ته وژباړل شو، ياد ناول چې د ډیپتي نذیر احمد (مراه العروس) دی، میا حسیب گل په 1886 م له اردو نه پښتو ژبې ته ژباړلی او په 1957 م کال کې چاپ شوی دی.



په پښتو ژبه کې لومړنی لیکوال چې د ناول  
لیکلو ویار ورپه برخه شوی هغه ارواښاد استاد سید  
راحت زاخېلی دی چې د (ماه رخ) ناول یې په 1912 م  
کې ولیکه، نوموړی ناول په پښتو ژبه کې  
لومړنی ناول ګڼل کېږي.

ع، ف، ا

موري! دا جنگ ولي دي؟

اوبنکلني سترگي يې د مور په طرف واړولي.

موري ، موري ، موري ..... !!!

آي! موري دا جنگ کله ختمېږي؟ نور مي ولي ښوونځي  
ته نه پرېږدي؟

آه! رښتيا هغه د ځنگ گاونډي چې زما لپاره جامي  
درکړي وي ، ولي نه گنډي؟

د مور په شونډو مي يوه خدا غزونه وکړه، راته يې د  
خپل کوچني ورور د زانگو زنگېدل په گوته کړل.  
کوچني ورور مي چې له ژړا سور، اوبنکي يې له  
سترگو بهېدې، په منډه منډه مي د خوني دروازه په  
کړنگيدلي اواز خلاصه کړه. يو څو سلگي يې وکړي. ما  
هم سترگي ومړلي ، د خپل کوچني ورور د زانگو رسي  
مي تر لاس ونيوله. يو څو ټالونه مي د تېز باد په شان  
ورکړل.

ورو غونډې موسکي شو، سترگي يې درندې شوې د  
خپل خيال پر خوب مي بيا يو ځلي ویده پرېښوده.

تر لږ ځنډ وروسته مي بيا يو ځل د خپلي مورجاني په  
طرف مخه وکړه، هغه مور مي چې زور پروني يې پر  
سر، زړې جامي يې پر تن وي. له واره داسې برېښېده.  
تا به ويل چې د گران هېواد اطلس ( نقشه ) مي تر مخي  
پرته ده . سم دم ورنږدې شوم ، ترې مي وپوښتل ؟

موري! دا جنک ولي دي؟

مورجاني دا خومره خلک مري ، دا ولي مري ؟

لاس يي راله پر سر کښود. د مورجاني تر سترگو مې  
اوبښکي روانې شوې، په ريږدېدلي لاس ، ريږدلو شونډو  
او هغه سور چای.

آخ!

مورجاني دا اوبښکي دې تر سترگو ولي روانې دي.

د ډېر ستر ابن ( حوصلي ) وروسته يې په وړه لهجه  
ووېل.

آي! گل لالا! چې د ډېره نازه به يې راته گل لالا ويل.

خدای خبر!!!

په څه گناه به يې نيولي يو. دا د يما اريانا وه. دا د احمد  
شاه او ميرويس خان د پښتنو وطن و.

دا باختري هېواد و، دا خراساني هيواد و، دوی کي  
يووالی او اتحاد و، ټول به پر يو ټغر کښاستل، دوی  
ولسونه درلودل، د پښتنو لوی او واړه قومونه موجود  
ول، دوی خوښۍ درلودې، لويې او وړې جرگې يې  
درلودې . عالمان به تر ټولو غوره خلک وو. مېلمه پالنه  
يې هم زياته وه ، د قومونو تر منځ بغض او کينه نه وه .  
پښتون به تر هزاره او هزاره به تر پښتون ځارېده.

## موري! دا جنګ ولې دی؟

مور مې لا خبره نه وه خلاصه کړې، چې مې خبره ورغبرګه کړه.

په اريانا کې هم ځان وژنه زياته وه؟

هلته هم په ځانمرګو بريدونو کې هتيوال، ماشومان او د سرک پر غاړه پلي بي گناه خلک وژل کېدل؟

نه!

هغه وخت دا خبرې نه وې خلکو به خپلې خواري او مزدوري کولې. يووالي د خلکو تر منځ حاکم و. ټول به دښمن ته په يو خوله ول. ګاونډي هېوادونه به يې د يووالي او زړورتيا ځنې بېرېدل. يانې د منځنۍ اسيا ډېری هېوادونه به يې تر خپلې ولکې لاندې ول.

دا چې له خفګان نه يې پر مخ د غوسي څو رنګونه ښکارېدل.

ماشوم ډېر بي صبره و، د ګراني مور جاني خبره يې په نيمه کې پرېښوده، په بېړه راپورته شو.

خونې ته ننوت، په خونه کې يو انځور چې په هنداره کې بند و، انځور د خونې په ديوال راځوړند و، غوښتل يې چې انځور راواخلي، خو انځور ته يې لاس نه رسېده.

شاوخوا يې وکتل چې تر څنګ يې بالښت پروت و، هغه بالښت يې راواخيست او تر پښو لاندې يې کېښود.

## موري! دا جنګ ولې دی؟

انځور يې راواخيست په انځور دوره پرته وه ، ماشوم په خپله خپرنه لمن انځور پاک کړ او د مور مخې ته يې راوړه ، په معصومه لهجه يې وويل ...

موري !

پلار به مې اوس په جنت کې وي زه چې به ښوونځی ته تلم ؛ نو ښوونکي صيب به ويل ، چې څوک شهيد شي هغه به جنت ته ځي.

مور: هو! زويه پلار به دې اوس په جنت کې وي .

مور يې ورته جامې لږې برابرې کړې وې ورته يې وويل راشه زويه دا جامې درپورې ونيسم ، چې اوږدې يا لنډې خو به نه وي ماشوم راغی او انځور يې د ماشين څنگ ته کېښود او لاسونه يې پورته کړل مور يې هغه جامې ورپورې ونيولې برابرې وې ماشوم ويل ښه موري اوس خو جامې صحيح شوې نو دا راته ووايه ، چې زما د پلار څه گناه وه او چا وواژه؟

مور يې وويل !

ستا پلار د هېواد ساتونکی و مور يې نه غوښتل ماشوم زوی يې خفه وگوري؛ نو د خپل ټيکري پيڅکه يې راواخيسته او د خپلو سترگو څخه يې د اوښکو غټ څاڅکي پاک کړل ماشوم بيا ورته وويل د وطن ساتنه گناه ده؟ ماشوم چې سړيې د مور په زنگون ايښی و.

## موري! دا جنګ ولې دی؟

او د بنوونځي څخه په منع کولو ډیر خواشینی و .

مور یې ورته د پلار کیسه شروع کړه شپږ میاشتې وړاندې چې څو کسان چې وسلې ورسره وې او زمونږ دروازه یې ووهله .

ویل یې هله! هغه کافر سړی راوباسئ ، چې عسکري کوي، خو پلار دې کور کې نه و د کلي یو شمېر خلکو ورته وویل ، چې کله هم راغی . مور به درته بیا ووايو.

زه د دروازي شاته ولاړه وم او زړه مې ټکان کول ، چې څه به پېښیږي ؟

د اوږو کندو هم نور تش و، کور کې د خرڅې لپاره هیڅ روپۍ هم نه وې .

پلار دې ژمنه کړې وه چې راشم ټولو ته جامي کوم او د کور ټول اړین توکي به راوښم .

ماشوم د اوښکو ډکې سترګې د مور مخې ته نیولې وې نری شمال و. باد د کوتې له شیشو څخه راننوت او د زانګو څخه یې څادر واپراوه کوچنی ماشوم لوڅ شو ما ژر د مور له زنگانه سر راپورته کړ او په زانګو کې مې خپل ورور پټ کړ.

بېرته د مور خواته راغلم .

موري موري .....

موري! دا جنگ ولي دي؟

بنه پلار مي بيا ولي رانغي؟

مور يې چې ډېره اړه كړه ، ورته يې وويل!

بنه!

زويه پلار دي له مور نه، د هېواد سره زياته مينه لرله  
مور ته يې دومره ارزښت نه راکاوه. خو په هېواد زيات  
مين و لوی ارمان يې دا و، چې جنگ ختم شي او سوله  
راشي او ټول خلک په خپل هېواد کې د خوښۍ احساس  
وکړي.

پلار به دې تل د هېواد په غم غمگين او په خوښۍ خوښ  
و.

هو!

ځينې وخت به دا غم دومره زورور شو ، چې ستا د پلار  
سترگو نه به اوبسکې لارې. خپله دنده به يې په مېراني  
سره سرته رسوله، له هېچا ځنې به يې وېره نه کوله کله  
به هم چې کور ته راته؛ نو د کور اړين توکي به يې ټول  
په جمع اخیستل او بيا به د خپلې سپېڅلې دندې په لور  
روان شو.

په وروستي ځل چې دې پلار دندې ته تلو، نو راته يې  
وويل چې په کوچنيانو باندې پام کوه، ماشوم ناڅاپه وويل  
هو! موري!

هغه وخت يې ماته ويل چې اوس روپۍ راسره خلاصې

موري! دا جنڪ ولسي دي؟

شوي چي بل خُل را غلم تاته بنايسته بڪسه رانيسم .

ما ورته ڊپر وويل چي پلاره زما د ملگرو سره بنايسته  
بڪسي دي او زه په دي خيرن رومال کي نور بنوونځي  
ته کتابونه نه وړم.

پلار مي راتيبت شو په سر يي بنگل کړم او راته يي  
وويل.

زويه!

ماشوم چي له مور سره لگيا و ڊپر خپه و، په مخ او  
شونډو يي د اوبنکو څاڅکو لاري جوړي کړي.  
مور يي هم ډبره خواشيني شوه .

پلار يي وويل، زويه!

بل خُل درته داسي بڪسه رانيسم چي ساري به نه لري ته  
خوا مه بدوه.

ماشوم چي خفگان يي په شونډو مېلمه و، پلار يي ورته  
وويل.

بنا! اوس يو خُل وخانده ، ماشوم پوهېده چي پلار يي خپه  
کېږي، يو دم په ژړا شو .

نه، پلاره!

موري! دا جنک ولي دي؟

توکي مي کولي دا رومال مي زيات خوښ دي، روپي نه غواړم . مور راته هر سهار په رومال کي سپره ډوډي پردي.

مور يي ورته وويل چي بچيه ژاړه مه!

ماشوم يي سيني ته رانږدې کړ او ورته يي وويل زه خو يم کنه!

مور يي د زوی اوښکي پاکي کړي او ورته يي وويل:

زويه!

پلار دې په مېړانه مړ شوی دا ستا د پاره د افتخار خبره ده .

ماشوم ښه موري! پلار مي څنگه مړ شو؟ مور يي د تل په څېر نه غوښتل چي خپل زوی خفه وويني ؛ نو خبره يي وربدله کړه .

زويه! ښوونځي ته دې پرېږدم او خپل سبق به دې وايي. زوی يي د اوښکو ډکې سترگې مور ته نيولي وې کله يي چي د مور خبره واورېده ، چي ښوونځي ته يي پرېږدي.

نو زيات خوښ شو . مور ته يي وويل!

موري! موري!

زه به ښوونځي وایم او ان شاءالله د خپل پلار په څېر د هېواد خدمت به کوم.

## موري! دا جنګ ولسې دی؟

لا مو خبره نه وه خلاصه کړې. د لرګي زړه دروازه ووهل شوه. د دروازې اواز سره مور وویل یا خدایه خیر کړې ماشوم ته یې مور وویل ورشه زویه وګوره، چې څوک دي؟

زوی یې پښې ابله د دروازې خواته ولاړ چې یو سړی د دروازې مخې ته په غوسه ولاړ دی او انتظار کاږي چې د کوره څوک راووځي.

ماشوم : ماما څوک یې؟ هغه سړي ورته وویل مرګ ماما! تاسو سترګې نلری چې دا څوومه میاشت ده او د کور کرایه مو نده راکړې

ماشوم : ښه!

ته زما د پلار ملګری یې.

هو! کرایه خو مو نده درکړې او صبر چې زه مې مور ته ووايم چې د کور مالک راغلی دی.

ماشوم : موري ، موري! وا موري!

د کور مالک د کرایې لپاره راغلی او ډېر غوسه دی وایي سترګې نلری دا څوومه میاشت ده چې کرایه مو نه ده راکړې.

مور یې حېرانه شوه چې دوی خو د خرڅې لپاره هم روپی نلري؛ نو د کور کرایه له کومه کړي؟ خو زوی ته یې وویل!

موري! دا جنګ ولي دي؟

زويه ورته ووايه! چې مور ته لږ وخت راکړه ستاسو کرايه به درکړو.

ماشوم چې ډېر معصوم او دردېدلی ښکارېده. ښه!

موري که دا خبره يې راسره ونه منله بيا به څه کوو؟

موري ورته وويل زويه خدای خو مو شته ولي داسي لېونی خبرې کوي. ته ورشه ورته ووايه. څه.

زوی تر دروازي ورغی ماما مور مې وايي چې مور ته لږ وخت نور هم وگوره، مور ستاسو روپۍ نه خورو.

ماشوم بېر سر خیرن کالي او سترگې ډکې نيولي وې د کور مالک چې دريشي يې کړې، قيمتي بوټ يې په پښو و يو خپه (پښه) يې د کور د سنگ کارۍ د پاسه ايښي وه او په بوټ کې يې د پښې پنجه ښوروله او داسي غوسه ناک مخ يې نېولی و.

مور به چې کوچنيان وو، چا به چې د روسي نوم واخيست. بس دغسې انځور به زما په ذهن کې تاوېده څنگه چې راته مخامخ سړی دومره غصه ښکارېده.

مالک ماشوم ته وويل، چې تر سبا وخت لرئ نور وخت مو بيا نشته او دکور څخه به ووځئ. ماشوم ډېر نهيلی د مور خواته راغی او د مور څنگ کې چوپ کښېناست. مور يې د زوی په بېر سر لاس راکش کړ او ورته يې وويل: ته مه خواشینی کېږه خدای خو مو شته.

## موري! دا جنګ ولسې دی؟

ماشوم : موري که پلار مې وای؛ نو نن مې دغه ورځ نه لیدله. په دغه وخت کې د جومات څخه د اذان اواز راغی. الله اکبر.....

مور يې وويل!

زويه!

ولار شه جومات ته د لمانځه وخت دی لمونځ وکړه. زوی يې هم د مور له امر سره سم خپلې زړې چپلې په پښو کړې او لمانځه ته ولاړ.

مور يې ځانته جای نماز وغور اووه. زوی يې د جومات څخه راستون شو. مور يې په جای نماز ناسته وه او دخدای □ څخه يې غوښتنه کوله.

ای خدایه! ته مو ویني ته په مور رحم وکړه ، ته ډېر مهربانه ذات يې .

زوی يې راغی د مور څنگ ته کېناست. د مور په سترگو کې اوښکې غمجن او خفه څېره يې ورته داسې ښکاره شوه لکه چې قیامت قایم شي .

موري، موري! پاک خدای □ خو مهربان ذات دی. هغه به زموږ مرسته کوي. مور يې خپل پلو راواخیست اوښکې يې پرې وچې کړې. زويه! هو خدای □ مهربان ذات دی موږ به صبر پاک ذات ته کوو شپه تېره شوه سهار اذان شو مور يې اودس وکړ او په لمانځه ودرېده.

## موري! دا جنګ ولي دي؟

زوی يې په خونه کې ویده پرېښود، یو وخت چې زوی يې هم رابیدار شو. گوري چې مور يې په لمانځه ولاړه ده د گاونډیانو چرګ د دوی په بلۍ گرځېده او بانګ يې کاوه. زوی يې هم جومات ته دلمانځه لپاره ولاړ. په جومات کې ټولو کلیوالو یو ببر سر یتیم او بی سایي ماشوم ولیده د جومات ملا هم ورباندې سم نظر نه کاوه.

بس لمونځ يې وکړ ماشوم کور ته راستون شو. مور يې یو زوړ دسترخوان راواخیست. په هغه کې سره او وچه ډوډۍ پرته وه ماشوم ته يې چای واچاوه. زویه ناشته وکړه. زوی يې خپله مجبوري لیدله. لمر سره څېره ووهله نیمه سترګه يې د شمشاد د غره څخه رابنکاره کړه ماشوم هم د وچې ډوډۍ شخوند واهه، مور يې نهيلې ناسته وه. لږ ځنډ وروسته دروازه ووهل شوه. د مور زړه يې تکان وکړ ماشوم هم ډېر نهيلی و. کارغه په ونه کې اوازونه کول، ماشوم فکر کاوه، چې د کور مالک بیا راغی ژر تر ژره دروازه ته ورسېده. د دروازه تر سوري يې وکتل، چې څوک دی؟

لکه د اسمان څخه چې فرېښته رابنکته شوې وي. لکه چا يې چې زخمونو ته مرهم راوړی وي.

یو سړی چې خپل موټر يې د دروازه څخه ډېر شاته په لار کې درولی و. ماشوم هم حیران شو خو دروازه يې

يې خلاصه کړه ورته يې وویل !

## موري! دا جنک ولسي دي؟

ماما څوک يې ؟ سړي چې د ماشوم دا حالت وليد، چې خیرن کالي او ببر سر پښې ابله، سترگو کې يې اوبښکې راغلي او ماشوم يې خپلې غېږې ته جوخت ونيوه او سړی سلگو واخيست ماشوم ته يې وويل!

زويه! درنه څار شم بلا دې راته وگرځه زه ستا د پلار د سنگر ملگری یم.

پلار دې مور سره يو ځای په کنډک کې و . ماشوم ورته وويل.

بڼه، بڼه! ته لومړی بریدمن خدايداد مظلوميار يې؟

هو!

پلار مې هم ستا په اړه مور ته ډېر څه ويلي دي.

خدايداد : هو زويه زه هغه مظلوميار یم ماشوم د سړي له غېږې ځان خلاص کو او د پلار ملگري ته زيات خوښ و؛ نو غوښتل يې چې مور خبره کړي ماشوم د کور په طرف منډه کړه او غږ يې کړ موري ، موري

وا موري!

مور يې چې په خونه کې ناسته وه د زوی غږ ورباندې لکه د توپک گولی دغسې ولگېده. هغه خوارکۍ نه وه خبره چې دروازه کې څوک دي هغې فکر کاوه چې د کور مالک راغلی دی ، خو زوی تر خونې د خوشالۍ نارې وهلي مور يې ويل خير کړي خدايه!

## موري! دا جنګ ولي دي؟

ولي زويه څه خبره ده؟ په دروازه کې څوک دي؟ ماشوم ورته وويل بريدمن خدايداد مظلوميان دي ، د پلار ملګري مي دي. مور يې هم د خدای بېنلي خاوند څخه د خدايداد په اړه ډېر اورېدلي و. وايي ډېر اتل او په وطن مين سړی و ځنگه يې چې ځانته نوم مظلوميان غور کړی و همغسې مظلوميان هم و. مور يې زوی ته وويل چې د کوټې خونې سره کټ ولاړ ده. هغه په انګر کې واچوه.

زوی : موري هغه خو ډېر زور دی  
مور : زويه! بڼه بل د کومه کړو؟ زوی يې کټ سم کړ.  
مور ورته وويل ورشه زويه د پلار ملګري دي راوله.

زوی يې وروواته ، ورته يې وويل.

کاکا جانه راځه دننه راځه. خدايداد په دروازه راننوت خپلې سترګې يې بنکته نيولي وې . ما هم راوسته د کور په انګر کې په کټ کې کېناستلو مور مي په خونه کې دننه ناسته وه.

زه ډېر خوښ وم؛ نو اوبه او چای مي لا فکر کې هم نه وو.

مور مي په خونه کې په دې فکر ناسته وه، چې زوی مي د چای لپاره کله خونې ته راځي؟ چې مېلمه ته چای وروړي، خو زيات وخت وواته. زه هلته په کټ کې ناست وم اخر مي مور را غږ کړ، زويه راشه! کاکا ته

## مورې! دا جنګ ولې دی؟

دې چای دروره. خدایدا چې ډېر غمجن و د واره یې وویل نه خورې چای نه څښم.

ښه!

مور یې ورته وویل: وروره ستړی مشې. خدایدا چې سترګې یې ښکته نیولې وې، نو ښځې ته یې وویل خورې خدای دې عزت وکړه.

خدایدا: ښه خورې ماته اوس ووايه، چې څه مشکل لرئ؟ مور د کنډک پنځلسو ملګرو دا فیصله کړې، چې هر یو به له خپل معاش څخه زر افغانۍ تاسو ته درکوي.

دا د شپږو میاشتو روپۍ مې په یو ځل راوړې. ښځې فکر وکړ چې خدای پاک یې سوال قبول کړ، نو ورته یې وویل: وروره د کور ټول شیان نشته. سړي د جېب نه قلم او کاغذ راوباسه او ښځې ته یې وویل خورې راته وایه چې څه څه راوښم؟ لنډه دا چې مور مې ورته سودا وښودله؛ نو ماشوم ته یې وویل ښه وراره څه څم چې د بازاره دغه سودا راوړم. ماشوم چې ډېر وخت بازار په سترګو هم نه وه لیدلای.

وه یې ویل! کاکا! زه هم درسره ځم. ما هم بازار ته بوځه. زما ملګري د بازار ډېر تعریف کوي وایي ښایسته ځای دی زه خو هم درسره ځم.

ښه وراره بوځم دي، خو که مور دې اجازه درکوي.

## موري! دا جنګ ولي دي؟

ماشوم : موري! زه ولاړ شم بازار ته؟ مور يې هم غوښتل چې زوی ناخوښ نکړي نو ورته يې وويل. هو زويه ولاړ شه. ښه راشه چې نورې جامې درکړم دا جامې دي خپرنې دي. ماشوم جامې بدلې کړې او د سر تيل نه وه مور يې وپښتان ورته لامده کړل او ورپرمنځ يې کړل .

سړی ورته بيرون ولاړ و. ماشوم ورته راغی کاکا تيار شوم راځه چې څو. ماشوم او خدايداد مظلوميان دواړه په موټر کې کينناستل او د بازار په لور روان شول.

ماشوم چې د کلي کوڅې د موټر د ښېښو څخه کتلې. د کلي د خامې لارې څخه موټر پوخ سپرک ته شو. د موټر سرعت لږ تېز هم شو، ما دسپرک غاړې ونو ته کتل، ډېره جالبه راته ښکارېدله چې ونې ولاړې وې او مونږ روان وو، خو ماته داسې معلومېده چې موږ ولاړ يوو او ونې روانې دي.

خدايداد لارې ته گوري او زه هم غلی ناست يم.

د ښار لومړۍ پوسته کې تلاشي وه موږ ته عسکرو لاس راگر، مخکې راڅخه نور موټرونه هم ولاړ وو. زمونږ موټر ورپسې ودرېده. هلته د عسکرو مشر د خدايداد خواته راغی.

سلام يې واچاوه.

خدايداد و عليك سلام ورته وويل.

موري! دا جنک ولي دي؟

د عسکرو مشر : بڼه وروره د موټر تلاشي اخلو،  
مهرباني وکړئ دا ډيگي خلاصه کړئ؟

خدايداد : په دواړو سترگو تلاشي واخله.

عسکرو تالاشي وکړه او ويل يې وروره د مزاحمت  
درڅخه بېننه غواړم تاسو تلئ شئ.

خدايداد : خدای دې وېښه. موټر روان يې کړ. ښار ته  
لږه لاره لاپاتې وه ، خدايداد يو ناڅاپه وويل وراره تاسو  
ټول کور کې څو تنه ياست؟

ما ورته وويل زه ، ورور ، مور او انا مي اوس په  
روغتون کې ده. هغه چې مي د پلار شهادت څخه خبره  
شوه نو په دواړو سترگو شبکوره شوه زه مي په انا  
زيات گران يم.

لاره لږ بڼده شوه موټرونه په قطار قطار ودرېدل  
هارنگونه شروع شول ناڅاپه يو تور سپېره لاس د موټر  
د شيشې څخه رادننه شو او زما مخې ته يې ونيوه . زه  
نه پوهېدم ، چې دا سړی څه وايي ، خو ما خدايداد ته  
وويل کاکا!

دا څوک دی؟

خدايداد چې راوکتل سړي وويل د خدای په نامه څه  
راکړئ.

## موري! دا جنګ ولې دی؟

معذوره يم ، وایړه وایړه زامن مې دي له لورې راته مري  
يو څه راکړه دعا به درته وکړم. ما دسري دغه خبره  
واورېده ډېر زيات خفه شوم ماته داسې ښکاره شوه چې  
زما پلار دلته ولاړ دی او سوال کوي. خدايداد د جېب  
څخه پنځوس افغانۍ راوباسلې او وريې کړې. موټر کابو  
څلور متره مخکې شو بيا موټرونه ودرېدل. لار لا  
همهغسې بنده وه ما د موټر د ښيښې څخه سر راوباسه،  
شاته مې وکتل چې هغه سوالگر و.

وينم د هغه يو پښه په زنگون کې پرې شوې وه. خر  
پيوندې ځادر يې وه بس زړه مې غوټ ورته مات شو ما  
خدايداد ته وويل چې د دې سري پښه ولې نشته هغه  
راته وويل ، چې دا يو سري ندی. دلته جگړو د ډېرو  
لاسونه، پښې او سترگې وړي دي، دلته بدبختي ده  
جنگونه دي خدای پاک دې نور امن راولي.

ښه!

زما زړه چې هغه سري ته بد و، بيا مې پوښتنه ورڅخه  
وکړه. کاکا!

ښه، داسې به اوس څه کوي؟ او دا عاجز خو خپله نيم  
سري دی دی به خپلو ماشومانو ته څه وگتي؟

خدايداد : خدای ښه پوهېږي وراره زه نه پوهېږم ښه  
لار خلاصه شوه په موټر کې مصنوعي انگور د موټر  
په روانېدا وښورېدل او دا ښار څه بلها ښکلې دی.

## موري! دا جنګ ولسي دي؟

بس د ښار هتي ، مارکيتونه ، پلازي شروع شوي.

په ښار کې د کلي په رنگ خامه دېوالونه نه وه ښار  
رنگا رنگه ښکلا لرله. د ښار ماشومان زما په څېر په  
خيرنو جامو کې نه گرځېدل.

د خدايداد په مخ نړۍ خوله راغله وروسته يې موټر  
مارکيت ته راوگرځاوه او د مارکيت مخي ته په تم ځای  
کې يې ودراره. خدايداد له موټر نه ښکته شو او زما د  
څنگ دروازه يې خلاصه کړه راته يې وويل وراره جانه  
راځه رابښکته شه، چي جامي درته واخلم.

زه هم له موټر څخه په بيره رابښکته شوم ، خدايداد د  
لاس څخه ونيولم. د مارکيت دويم پور ته اوچت شو.

خدايداد ښيښه يې دروازه خلاصه کړه او مارکيت ته دننه  
ورغلو. ماته ډېره جالبه ښکاره شوه. د مارکيت انگر  
زمونږ د انگر په څېر نه و.

ښايسته سپيني ښويي تيرې يې لگولي وې. ماته يې هسې  
خوند راکاوه. پينه مې د ماشومانو په څېر په خوشالي  
کش کړه.

خدايداد هلته د ځورندو جامو څنگ کې ولاړ و. ماته يې  
ويل راشه!

وراره ځانته دې جامي خوښي کړه. موږ سودا واخيستله  
د مارکيت څخه راووتو.نو زه چي څنگه د مارکيت

## مورې! دا جنګ ولې دی؟

دروازې څخه راووتلم ، خدايداد سره سودا وه ناڅاپه مو د چاودنې يو غټ اواز واورېده، چې ډېر جالب او دروند اواز يې و.

دلته يې بښينې هم ماتې کړې. زه نا اشنا وم ما د خدايداد په طرف ورمنډه کړه. هغه په بېره زما خواته راغی زه سخت وډار شوم، وارخطا وم. زړه مې په تېزۍ سره ټکان شروع کړ، خو خدايداد په غېر کې کلک ونيولم. ماته يې وويل!

وراره! هيڅ خبره نه ده دا به چېرته د موټر تاير ډز وهلی وي ته مه وارخطا کېره.

زما فکر ته مې د خپلې مور خبره راغله . وايي زويه هغه وخت به په ښار کې بې گناه هټيوال ، ښاريان نه مړه کېدل هلته لوی او خپلواک افغانستان و. زما په وجود هم لږزه راغله خدايداد په غېر کې اوچت کړم ويل يې لبونيه مه وارخطا کېره هيڅ هم نه دي شوي.

زه يې د موټر په سېټ کې کېښنولم او خدايداد هم موټر ته راپورته شو ماته يې د موټر سېټ لږ شانتې ښکته کړو ويل يې وراره ویده شه هيڅ هم نه دي شوي خو زه ډېر وارخطا وم .

خدايداد د تم ځای څخه موټر روون کړ.

## موري! دا جنګ ولي دي؟

سرک ته وختلو د سرې مياشتې د امبولانسونو شور  
ماشور وو لاره هم بنده وه له نيم ساعت وروسته مو لاره  
خلاصه شوه او موټر مو روان کړو.

د چاودنې ځای ته روان شو، خو چې لږ مخکې ورغلو  
هلته امنيتي ځواکونو زموږ لاره يو ځل بيا بنده کړه ويل  
مخکې نشي تلای دلته تم شی.

خدايداد ورته زيات کلک شو ، چې موږ هم درسره  
خلک ژغورو ، خو عسکرو زموږ مخه کلکه نيولې وه.

موږ بېرته راوگرځېدو، نو يو بل دکان ته ولاړو هلته مو  
نور د خوراک توکي راونيول، خدايداد ټول توکي موټر  
ته پورته کړل او بېرته کلي ته راوگرځېدو. په لاره  
راوان و .

د خدايداد په موبایل زنگ راغی، له خپل جيب څخه يې  
موبایل راوباسه او پورته يې کړ.

سلام ..... خدايداد مظلوم يار صيب غږ  
مي اوری.

مظلوم يار صيب - و عليك سلام .....

مهرباني غږ مو اورم خیرت خو به وي.

مظلوم يار صيب زه بریدمن یعقوب خبرې کوم.

مظلوم يار - حوصله وکړه دومره ورخطا ولي يې.

موري! دا جنک ولي دي؟

بريد من يعقوب - مظلوم يار صيب ، مظلوم يار صيب..

په دې خبره کې بريد من يعقوب په ژړا شو . مظلوم يار  
صيب ورته وويل ، ولي زمريه څه شوي دي ...؟

ژر کوه څه پېښه شوې.....؟

بريد من يعقوب - مظلوم يار صيب ، قهرمان او  
شيرعلي شهيدان شول ، مور د جگړې سخت ډگر کې  
يو. مظلوم يار صيب کيدای شي زما د شهادت وخت هم  
رانږدي شي. بريد من دا خبرې په ژړا کې وکړې.

مظلوم يار صيب حق دې راته وېښه ډېر ښه وخت مو  
تېر کړی دی. ما چې د بريد من يعقوب خبرې واورېدې  
په مخ مې اوښکو لارې وکړې مظلوم يار صيب هم  
ژړل او له خولې يې دغه کلمه ووتله ....

انا الله وانا .....

مظلوم يار صيب ورته وويل: زمريه ته نشي مړ کېدلای

زه راحم ، زه خو لا ژوندی يم ډېر ژر به راشم.

مظلوم يار صيب د موټر سرعت تېز کړ مور ډېر لږ  
وخت کې کلي ته ورسېدو . مور چې د کلي په لار روان  
شو.

## موري! دا جنک ولي دي؟

مظلوم يار صيب راته وويل چي دا خبره تر بل چا ونه رسوي ، چي زما ملگري شهيدان شو او هلته جگړه سخته روانه ده او زه جگړې ته ځم.

کله چي مو کور راورسيد، نو مظلوم يار صيب ټول توکي راسره د موټر نه بنسټه کړل او په مخه لاړه.

مظلوم يار صيب د موټر سرعت ډېر تيز کړ سم دم مې له سترگو پناه شو.

مور مې د سودا په ليدو د پاک الله شکر ادا کړ او مظلوم يار صيب او د هغه ملگرو ته يې دعا وکړه.

ماته چي مظلوم يار صيب ويلي وو چي خپل ښوونځي ته ځه او درس دي وايه؛ نو سبا گهيځ ښوونځي ته لاړم .  
ماته چي مظلوم يار صيب نوې بکسه ، ښايسته جامې او ښکلي بوتان اخيستي وو زيات خوشحاله ووم.

کله مې چي مور په دغسې ښکلي لباس کې وليدم نو د خوشحالي څخه يې په سترگو کې اوښکې راغلې.

زه روان شوم ښوونځي ته کله چي به همزولو ليدم نو زما څنگ ته به راتله او خبرې به يې په ډېرې مينې راسره کولې . مخکې به مې زړې پيوندې جامې او پښې ابله وې نو چا به مې سلام هم نه اخيسته.

ځکه چي زه يو يتيم وم او يتيم ته خلکو سپېره ويلي. هغه ملگري مې څنگ ته راغلل چي يوه ورځ يې د لاسه

## موري! دا جنګ ولي دي؟

ما ډوډۍ تښتولي وه ځكه چې زه ډېر زيات وړۍ وم. بيا هغه ملگري ماته د ښوونځي مخې ته لار هم نيولې وه او د ډوډۍ په بدل يې سخت وهلي وم.

ماته يې وويل!

ته هغه نه يې چې له ما څخه دې ډوډۍ تښتولي وه ؟ ما ورته وويل بالکل، همغه يم ؛ نو راته يې وويل ته خو هغه سپېره يتيم وي دا نن څنگه زموږ څخه دې پاكې جامې دي؟ ما ورته د خپل پلار د شهادت نه شروع او د مظلوم يار صيب تر ښيگنې ټوله كيسه وكړه. ملگرو چې زما كيسه واورېدله ډېر سخت خواشيني شول. د خپلې غلطۍ بېښه يې را څخه وغوښتله ما ورته وويل، چې بېښه بايد زه وغواړم ځكه چې ستا د لاس ډوډۍ مي تښتولي وه ملگري راته وويل كه زه داسې خبر وم چې په تاسو دومره سخته ده ؛ نو والله چې خپل زړه مي هم دركاهه.

په دغه ساعت يې د ښوونځي زنگ وواهه. موږ هم ښوونځي څخه رخصت شو. د ښوونځي څخه كور ته راروان وم، نو ماته هم د مظلوم يار صيب خبره يادېده، چې كور كلي كې مه وايه او هغه د بريدمن يعقوب خبرې هم ډېر خفه كولم ، چې ويل يې مونږ هم اوس شهيدان كيږو. بس وخت تېرېده يوه اوونۍ ووتله، خو زه لا هغسې خفه وم د مظلوم يار صيب معلومات هم نه كېده. وخت تېرېدو په بله ورځ سهار چې د جومات څخه

## موري! دا جنگ ولسي دي؟

کور ته راتلم، نو څنگه چې د کور په دروازه راننوتلم نو مور مې ویل خدایه خیر کړې کارغه نارې وهي چې څه پېښه به شوي وي نو ومې ویل خدایه ته یې د ښو زېږی وکړې. بس زه خونې ته لاړم زیات خفه وم مور ته مې هم حال نه ویلي مور مې راته ویل زویه چای وڅښه بیا ښوونځي ته ولاړ شه. ما ورته ویل موري چای مې نه تېرېږي نن چای نه څښم نو ښوونځي ته ولاړم په دوهم ساعت کې د یو معلم راته پام شو. ماته یې ویل پاسه زویه ولې داسې خفه یې ؟

معلم صیب ته مې وویلي ، چې څه خبره نشته نه یم خفه بس دغه وخت کې لږزې واخیستم او سترگې مې ډکې شوې ما له خپل هېواد سره ډېره زیاته مینه لرله بس د هېواد په ناامنی ډېر خفه وم. هلته د ښار ځانمرگي ، هلته د جگړې صحنه دا یو ولایت نه دی ، چې هلته جنگ دی بلکې ټول هېواد کې جنگ دی.

زه پوهېدم ، چې په جگړه کې کوم بل څوک نه مړه کیږي بس ټول چې وژل کیږي . زه ، ته ، ښوونکی ، ملا ، خو بس سر سري مو وژني او بیا جگړه هم فکري جگړه ده.

ښه،

ښوونکی مې خواته راغی ټولو شاگردانو ماته کتل زه هلته اوس په لوړې خفه نه وم ، د پلار په شهادت دومره

## موري! دا جنک ولي دي؟

خفه نه وم بس ماسره مينه وه هغه هم د خپل هېواد. د خپلو وگړو چې ولي بي گناه مري؟

بنوونکي ته مي ويل معلم صيب زمور د هېواد والو گناه څه ده او دا څنگه جگړه ده ، چې له مونږ څخه يي د سر سړي ټول واخيستل دا څومره ماشومان يي يتيمانان کړل او دا څومره خلک يي گوډان ، رانده ، بي لاسو کړل؟

ولي زمونږ په بنار کې سوالگر زياتېږي ، ولي مو بي گناه وگړي داسې وژني ته به وايي چې کافر وژني ولي اخر گناه مو څه ده؟

چاته ورشو؟ چاته گيله وکړو؟ ايا څوک شته ، چې غږ مو واورې؟ زما اوښکې تر گرېوان راورسېږي ، د ټولگي شاگردانو کې هم د ځينو سترگې رادکې وې. بنوونکي راغي زه يي له سيني سره ونيولم.

ماته يي ويل زويه مور په دې پوهېږو ، چې جگړه پردي ده او قربانيان يي مور يوو.

ستا د دې ټولو خبرو ځواب دادی ، چې يو زمور په معاشره کې بيسواډي زياته ده دخلکو تر منځ غربت ، فقيري د يو بل په خبره ځان نه پوه کول ، خپل ځان تر هر څه اوچت گڼل خپلې مور ته د د ارزښت په سترگه نه کتل دا ټول هغه لاملونه دي چې نن مور او تاسې نه پرېږدي چې پر مخ لاړ شو. بس معلم صيب ته مي د مظلوم يار صيب خبره وکړه ، نو هغه راته وويل ، چې

## موري! دا جنګ ولسي دي؟

څه خدای ته منظوره وي په هغه صبر وکړه بس له  
بنوونځي څخه رخصت شوم په لاره روان وم ډېر  
خواشيني وم.

د لاري څنگ ته د چنار وني خزان وهلي وي ، ژيري

پاني د لاري غاړې ته د ونو لاندې پرتې وي زه هم د  
خپل کور په لور روان وم ، ناڅاپه يو غږ مې واورېده ،  
چې هلته يوه سپين سري بنځه وه ، د خپل پنډ سره څنگ  
کې ناسته وه .

هغه د چنارونو ژيري پاني يې په لاس راټولي کړې وي  
او پنډ يې نشو پورته کولای ، ما ته يې وويل زويه دا پنډ  
خو لږ راجگ کړه . ما هم لکه د خپلي مور غږ چې  
اورېدلی وي.

د چنار د زيروشو پانو پنډ مې هغې بډۍ ته ورپورته  
کړ راته يې ډېرې دعا گانې وکړې ، کورته روان شوم  
بس داسې مې وگڼله ، چې د بډۍ دعا خدای پاک قبوله  
کړه.

کله چې کورته لاړم وږی وم مور مې ويل زويه کالي  
دې بدل کړه او بډۍ دې وخوره مور مې راته بډۍ  
کېښودله ، خو د پريشاني د وجې مې چېرته بډۍ  
تيرېدله؟ بس د اوبو په زور مې وخوړه، لا مې درې  
څلور مړۍ نه وې پورته کړې په کوڅه کې مې د موټر  
غږ واورېده.

## موري! دا جنګ ولي دي؟

بس ما هم منډه کړه کوڅې ته راووتلم چې ومې کتل  
مظلوم يار صيب په موټر کې ناست دی موټر يې  
راوان کړی دی. خو پښه رانږدې شو زه له خوښۍ  
څخه په ژړا وم خو مظلوم يار صيب موټر ودراره.

د موټر څخه چې رابښکته کېده ؛ نو داسې سم نشو  
رابښکته کېدلی ما له ځان سره فکر وکړ چې خدای مکره  
په مظلوم يار صيب باندې څه شوي نه وي ، خو چې  
مظلوم يار صيب د چکشونو سره رابښکته شو يوه پښه  
يې نه وه ، بس ما کړيکه کړه ، اې خدایه ته دا ظلم  
وگوره د مظلوم يار صيب پښه په لينگي کې پرې شوې  
وه ما چې سپين پلستر وليده ډېر سخت خفه شوم مظلوم  
يار صيب ماته راټيټ شو ويل يې زويه دا د خدای پاک  
رضا وه.

زه د خدای پاک په رضا راضي يم ته مه خفه کېږه ما د  
کور په دروازه ورمنډه کړله.

ادي ادي.....!

مظلوم يار صيب راغلی دی او پښه يې نيمه نشته مور  
مې هم خفه شوه او له سترگو څخه يې اوبښکې لارې د  
کور په انگر کې مې د کټ څخه د ډوډۍ لوبښې بښکته  
کړل او مظلوم يار صيب راغی. ما ورته وويل په  
چکشونو راوان وو ډېر سخت زور يې راکړ او دښمن  
ته مې د زړه څخه ازار وواژه.

## موري! دا جنگ ولسي دي؟

مظلوم يار صيب کښاست ما ورته اوبه راوړي ما ورته وويل چي کاکا دا پښه دي ولي ماته ده؟ د جنگ کيسه يي شروع کړله.

مظلوم يار صيب : زه ماخوستن ناوخته ورسېدم جگړه زموږ د مرکز څخه لمر خاته لورته په څلور کيلو مترۍ کې وه ما چي موټر ودراره نو لباس مي ژر ژر بدل کړ. خپل ملي بيرغ مي د ټټر سره نږدې کېښود زما عادت وو کله به هم چي جگړې ته تلم نو ملي بيرغ به مي په سينه پوري تړلی وو ما سره درې نور سرتيري هم شول لاړو د جگړې ډگر ته. سخته جگړه نښتې وه موږ چي وليدل د سري مياشتې په موټرو کې تابوتونه لېږدېدل.

ټولو ورته سلامي کوله د سرتېرو سترگي سري اوښتي وې ډېر سخت خواشيني وم، او زه يې د جگړې د لومړي خط څخه منع کولم خو ما د وطن مينه د تن په مينه نشوی بدلولای.

لاړم د جگړې ميدان ته د ډېر وخت د جگړې څخه وروسته دښمن ورو ورو په شا روان وو موږ د الله ج په مرسته خپلې جگړې ته دوام ورکړی وو.

موږ لږ مخکې ولاړو يو ځای کې مورچه شو ماسره په څنگ کې يو څو سرتيري ول جگړه ډېره سخته وه.

موږ د خپلو ملگرو په شهادت ډېر خفه وو. زمونږ په دېرش مترۍ کې يو کور و. د هغه کور څخه د ماشوم

## موري! دا جنګ ولي دي؟

ژړا راتله، ډېرې کړيکې يې وهلې، چې د فکر نه وتلې خبره وه، په څنگ کې مې شهيد زمرک و ماته يې وويل چې قومندان صيب دا ماشوم ژغورم اجازه راکړئ، چې ورشم نو ما ورته اجازه ورنکړه؛ خو د ماشوم کړيکې هم هغسې وې دلته د سرتېرو سره د خوراک هم څه نه وو، ملگري مو هم شهيدان شوي وو. خو د ماشوم ژړا د زغملو نه وه خو خدای بښلی زمرک ډېر د نرم زړه څښتن و ماته يې وويل قومندان صيب لارم ماشوم ژغورم خو بغير د اجازې لار، سرغړونه يې وکړه.

د مظلوم يار صيب خبره کې زه ورولوېدم .

مظلوم يار صيب تاسو ولي زياتی کاوه؟ اجازه خو به دي ورکړې وه ، مظلوم يار صيب راته وويل چې جگړه بايد د جگړه بيزو اصولو له مخې وشي.

جگړه خپل اصول لري خو همدا وجه وه، چې زمرک شهيد شو.

ما مظلوم يار صيب ته بيا وويل، مظلوم يار صيب څنگه اصول ؟

مظلوم يار صيب راته وويل : ته ما لږ پرېږده، چې کيسه درته وکړم، ما له مظلوم يار صيب څخه بښنه وغوښتله.

ښه! مظلوم يار صيب زمرک بيا ماشوم وژغوره؟

## مورې! دا جنګ ولې دی؟

مظلوم یار صیب - زمرک پسي ما ورغړ کړ، چې مخکې مه ورځه خو هغه بېچاره د ماشوم کریکې نشوې برداشت کولای، چې څنگه د کور دروازي ته ننواته.

وحشي دښمنانو ورباندې انداخت وکړ او زمرک په تېتر ولگېده له ماشوم سره زمرک په ځمکه ولوېده؛ نو ماسره د څنگ سرتیري ډېرا حساساتي شول خو ما منع کړل. ما ورته ویل په جنګ کې د خپل امیر خبره نه منل غټه گناه ده.

زمرک څخه لا ساه نه وه وتلې په ځمکې لغړېدو ډېر زیات زخمي و ما سرتیري نه پرېښودل.

د مظلوم یار صیب کیسې ته مې غوږ ایښی و زما فکر هم نه و سترگې مې دومره رډکې شوې وې چې څاڅکي مې په لمن ولوېدل .

مظلوم یار صیب - ما سرتېري نه پرېښودل ، چې هلته د زمرک خواته لاړ شي په دې کې د دښمن چال و.

زمرک ډېر زیات زگیروي کول او کلیمه شهادت یې ویله. له ما څخه هم صبر نه کېده د یو خوا څخه د ماشوم کریکې د بل خوا د زمرک زگیروي!!!

توبه توبه .....

قیامت و په دې وخت کې مو یو بل سرتېری جدی شو ویل یې زه دومره نشم بزدله کیدلای ، چې زما ورور

## موري! دا جنګ ولي دي؟

دي په شهادت رسېږي او اوبه هم نشم ورورای خو مونږ منع کولو هغه ډېر زيات جدي و اخر يې خپله تمانچه راواخيسته ويل يې که ما نه پرېږدئ دلته خپل ځان ولم دا له ما څخه نه برداشت کېږي.

هغه له خولي څخه يوه تېزه چغه وباسله زمکه وروره! ته نشي مرکيدلای زه دا اوبه دروړم ؛ نو چې کله د زمکه خواته دی رسېده.

ما ويل آخ آخ .....

په دغه سرتېري هم انداخت وشو او هلته شهيد شو دواړه په شهادت ورسېدل. زمکه او توريالی.

جگړې زور اخيستي و زمونږ نور سرتېري د جگړې مخکې ميدان ته تللي وو ماته د قادر مخابره راغله.

قومندان صيب اوري ما ورته ويل اورم خو هغه بيا وويل — قومندان صيب اوري زه يم قادر دلته مور محاصره شو.

د دښمن تعداد زيات دی شاوخوا په شمار پنځوس دی. بايد مرکز څخه مرسته وغواړئ مور ټول اووه تنه يوو ما ورته وويل زمريه حوصله مه بايله.

زمونږ يو سرتېری د لسو برابر دی او ان شا الله بری زمونږ ده . د قادر مخابره بنده شوه ما مرکز ته مخابره کوله مرکز ته هم مخابره نكېده بس دلته يو جگړه نه

## موري! دا جنک ولسي دي؟

بلکي قيامت و هلته مي د ماشوم کريکي له حوصلي څخه وتلي وي خو مونږ دلته د دښمن د گوزار په طمع وو چي دا دښمن به دکور هغوی هم ماشوم د قصده زخمي کړی و ويل يي چي سرتېری به يي د ژغورلو لپاره راځي او موږ به يي دلته وژنو ، خو ناڅاپه کور څخه اته تنه راووتل.

وسلي ورسره وي ما چي له څو سرتيرو ته ويلي چي تعقيب يي کړئ. ډزي ورباندې ونکړئ نو سرتېرو بيا هغه کسان هلته ووژل. بيا خبره پاتي شوه چي کور کي نور دښمنان شته؟. ماشوم هم هغسي چغي وهلي .

ما سرتېرو ته وويل ، چي دا ځای مه پرېږدئ او زه ځم چي ماشوم وژغورم. سرتېرو هم غوښتل چي راسره ولاړ شي خو له بل خوا د دښمن معلومات نه کېده، چي په کوم ځای کي پټ دي. ما هغوی منع کړل.

زه ورو ورو ورروان شوم ، د کور په دروازه کي مي د توپنگچي بوټ راکش کړ ورو ورو د ماشوم خواته روان وم په کور کي يوه برانډه وه ماشوم په هغه برانډه کي ولاړ و او ژړل يي د مټ څخه يي وينه هم بهېدله.

ما ماشوم په غېږ کي راپورته کړ؛ نو ناڅاپه راباندې دښمن انداخت وکړ. ماته دښمن نه معلومېده، چي د کوم خوا نه يي انداخت وکړ؟ ما د ماشوم د بچ کولو په خاطر په دروازه ورمنډه کړه، چي د ماشوم رنگ ژير اوښتی

## موري! دا جنګ ولي دي؟

و. وينه ورڅخه تللي وه کله چې د دروازي خواته رسېدل نو وحشي دښمنانو په پښه وويشتل.

زما پښه زخمي شوه زه له هغه زخمي ماشوم سره د دروازي مخي ته په کوڅه کې وغورځېدل.

په پښه مې سخت درد شو راپورته کېدل ، چې ماشوم وژغورم څنگه چې پورته شوم بيا راوغورځېدل. سرتېرو وليد لکه زمريان چې راخلاص کړي مېرچل يې پرېښود او زه يې پورته کړم. ماشوم يې هم اوچت کړ، تر مورچله يې ورساوه. هلته يې زما پښه او د ماشوم د مټ تداوي وکړه، ماشوم ته يې امبولانس راوغوښت.

خو آخ ، آخ .....

ماشوم هغه چيغې مې نه هېرېږي ، ما مظلوم يار صيب ته ورغبرگه کړه ، مظلوم يار صيب ماشوم څنگه چيغې وهلې؟ زه ډېر سخت خفه ناست وم د مظلوم يار صيب کيسې ته مې غوږ ايښی و ما ورته ويل مظلوم يار صيب ماشوم څنگه .....

څنگه چيغې وهلې؟

مظلوم يار صيب – د ماشوم مټ زخمي وو ځکه يې چيغې وهلې.

وا موري! چېرته يې مړ کېږم؟

## موري! دا جنګ ولي دي؟

مور ټول د ماشوم چپغو ته بي صبره شو. مور د کور په دروازه ورمونده کړله چې د کور نور اوسېدونکي وژغورو د کور په انگر کې تقسيم شو، ما بيا ورغبرګه کړه.

مظلوم يار صيب ستا خو پښه هم زخمي وه بايد پاتي شوی وي، نه وراره ګله! زما په وجود کې تر څو چې يو څاڅکی وينه وي؛ نو د خپلي مور ياني وطن څخه به يي وه نه سپموم.

ما ورته بيا ويل ښه مظلوم يار صيب بيا څه وشو هلته چې تاسو په انگر کې تقسيم شوی نو دښمن څه وکړل؟ مظلوم يار صيب راته وايي ته غور شه لېونيه!

زه درته وايم. زه ډېر بي صبره وم، دښمن ته به مې ډېره غوسه راتله او ماشوم باندې زيات خفه شوم.

د هغې خوا مې مور راغبر کو، چې کاکا دې کيسې ته پرېږده. زه چپ کېناستلم، مظلوم يار صيب مور د کور په خونو پيل وکړ، چې خونې وگورو او د کور اوسېدونکي د دښمن څخه وژغورو. مور د خونو په کتلو پيل وکړو، لومړۍ خونې ته زه د ټولو مخکې ورننوتلم په خونه کې څوک نه وو ما سربازانو ته ويل، چې څوک نشته بيا چې دويمې خونې ته لاړو هلته هم څوک نه وو. په کور کې ټولې څلور خونې وې.

## موري! دا جنګ ولي دي؟

پاتې دوي خونې وي ، په بله خونه چې زه څنگه ورننوتلم ؛ نو څلور تنه دښمنان پکې ول.

ماته يې ويل وسله دي وغورځوه لاسونه پورته کړه.

سرتېري وروسته په دروازه کې پاتې شول خونې ته لا نه وو راننوتلي او دښمن هم نه وو خبر ، چې نور سرتېري هم ورسره کور ته راننوتلي دي.

خو بالاخره زه يې خالي سلاح کړم، لاسونه مې پورته کړل، دښمنانو ونيولم . ډېر سخت ناهيلي شوم يو خوا د سرتېرو شهيد کېدل بل خوا د ماشوم چيغې او له يوې خوا مې پښه هم زخمي وه ، خو زما په سرتېرو پوره اعتماد وو، چې ما به له دښمن څخه ژغوري.

هغوی هم خبر شول، چې مظلوم يار صيب د دښمن ولکې ته غورځېدلی دی او په دغه خونه کې دښمن شته .

په هغوی کې يو راغبر کړ، چې تاسو بايد خپل ځانونه تسليم کړئ. موږ تاسو ته هيڅ هم نه وايو او نه مو وژنو بېرون ټوله سيمه زموږ تر محاصرې لاندې ده.

يو چاره هم بله نلري زما څنگ ته يو وحشي دښمن و.

هغه زه په لغته ووهلم ويل يې چې دلته به درته دغه سړی مردار کړو، تاسو موږ ته هيڅ هم نشي ويلای. بيا هغوی را غبر کړل، چې بېرون ټول ځای زموږ د

## موري! دا جنګ ولسي دي؟

سرتېرو څخه ډک دی او جگړه ختمه ده تاسو دلته بند پاتې شوي بايد ځان مور ته تسليم کړئ.

ما بيا د مظلوم يار صيب خبره ونيوله ، آيا رښتيا بيرون ستاسو سرتېري ول او جگړه ختمه وه؟

مظلوم يار صيب راته وويل نه هغه سرباز دښمنان خطا ايستل ؛ نو دښمنانو هم خپل منځ کې ويل چې ځان بايد ورته تسليم کړو ، چې موږ دلته بند پاتې يو ؛ نو سرتېرو ته يې وويل په موږ باندې به ډز نکوي موږ تسليمېږو. سرتېري وويل:

ښه، ولسي مو وغورځوي لاسونه پورته کړئ او د کوټې د دروازي څخه بهرون راووځئ. نو يو يو به لاسونه پورته کول او بهرون به سرتېرو ولچک کول بالاخره ماته راغله وايي قومندان صيب .....

قومندان صيب په تا خو څه نه دي شوي ما ويل نه شکر دی، روغ یم، دغو کسانو ته مې ويل ، چې کور کې نور څوک دي؟

هغوی له مخکې هم غوسه وو ويل يې تاسو له موږ سره دوکه وکړه ما ورته ويل دوکه خو تاسو د خپل ځان سره وکړه.

دا ظلمونه چې کوي د خدايه نه پارېږي؟ ښه، اوس وايه نورڅوک شته هغوی ويل نه د کور هغه بله کوټه مې

## موري! دا جنک ولي دي؟

ولتوله د کور اوسېدونکي په کي دغو ظالمانو ترلي وو  
سخت درد او غوسه راغله .

دوی مي دوی دوی څپېري ووهل.

هغوی مو وژغورل دغه کور او کلی پاک شو؛ نو  
غوبنډل مي چي د قادر خبر واخلم مخابره مي  
راواخيستله.

قادره قادره اوري.....

نو د قادر غږ مي داسي واورېده لکه قادر چي سخت  
زخمي وي خبري يي سمې نه راتلي .

ما ورته ويل زمريه حوصله مه بايله مور درغلو ما  
مرکز ته بيا مخابره وکړه او له نېکه مرغه مخابره رخ  
شوه ما ورته وويل چي مرسته راولېږئ.

سرتېري ډېر شهيدان شول ، د دښمن تعداد زيات دی نو  
هغوی هم چورلکي پورته کړي او په رينجرو کي نور  
مرستندويه ځواکونه راورسېدل، د قادر دوی خواته  
ورغلل.

ډېر په گڼ شمېر د مرکز څخه سرتېري راغله ، جگړه  
لږ سره شوه دښمنان مو تقريبا اويا تنه ژوندي ونيول او  
د سلو څخه زيات وژل شوي وو.

زموږ ۴۱ سرتېري شهيدان شوي وو د جگړي سيمه  
داسي راته ښکارېدله چي دلته يو قيامت تېر شوی، ويني

## موري! دا جنک ولي دي؟

پرته وي زما د پښې درد د برداشت څخه وتلی وو ، بي هوبښه شوم .

هغوی زه امبولانس ته پورته کړی وم ، چې کله په هوبښ کې راغلم ؛ نو هلته ډاکټرانو ويل چې پښه يې توره اوښتې ده.

پر وخت يې بايد تداوي شوې وای، پښه به ورڅخه اوس پریکړی گڼي نوره خطرې يې هم زیاتېږي ، خو ما اجازه ډاکټر ته ورکړه ، چې زما پښه دې غوڅه کړي، ډاکټرانو ما ته ډېر وويل که غوڅه يې نکړې هډوکي دې تور شوي او د کینسر خطرې ده بايد غوڅه يې کړئ د سترگو مې اوښکې روانې شوې او سخت درد راغی .

بالاخره مې اجازه ورکړه او هغوی زه بې هوبښه کړم . زما پښه يې پرې کړله ، کله چې په هوبښ کې راغلم .

آه !

د پښې مې پلستر تاو و او پښه مې نوره نه وه ، بس دا به د خدای پاک رضا وه.

ما ورته ويل ښه مظلوم یار صیب دا خو په تاسو سم قیامت تیر شوی دی کاش چې ستاسو پښه نه وه غوڅه شوې ستا پر ځای دې زما غبرگې پښې غوڅې وای نه ستا پښه .

مورې! دا جنګ ولې دی؟

مظلوم یار صیب وویل نه وراره داسې مه وایه زه د دې  
مور ( وطن ) لپاره ترسره هم تیر یم.

پای



## ژوندلیک

الله محمد پکتیاوال د حاجي مصري خان زوی چې په کال ۱۹۹۳ زېږدیز کې د خیبر پښتونخوا د سوابی په سیمه کې دې فاني دنیا ته سترگې غړولې دي.

لومړنۍ او منځنۍ زدکړې یې د سوابی د بره کي کیمپ د افغان کډوالو ۱۱۶م نمبر ښوونځي کې کړې دي ، بیا وروسته په ۲۰۰۷ زېږدیز کال د سوابی د حضرت سعد بن ابی وقاص (رض) په عالي لېسې کې شامل او په ۲۰۱۱ زېږدیز کال کې د نوموړې لېسې څخه فارغ شو.

نوموړی له پښتو ژبې سره ډېره زیاته مینه لري، تل پر خپل فېسبوک او فېسبوکپاڼو ادبي او

موري! دا جنک ولسي دي؟

هنري خپرونې کوي، پر خپلو خپرونو کې ادبي  
څېرې ، اديبان او ليکوالان مېلمانه کوي، پر  
فېسبوک د ادبي فعاليت او هڅو له کبله د زياتو  
مينوالو درلودونکي دي. زه يې په هر ډگر کې  
بريالي او برلاسي غواړم.

ه ، ف



د برېښنا تار پرې کړلې وزرې د کوټرې  
ښکاري په لاس کې دام ، خبرې د کوټرې  
د سولې سمبول د امن یو داستان ده  
دا مونږ چې اورو دا سندري د کوټرې

الله محمد پکتیاوال



**Get More e-books from [www.ketabton.com](http://www.ketabton.com)**  
**Ketabton.com: The Digital Library**